

Aan:
het Ministerie van Defensie
t.a.v. de heer mr. drs. C. A. van der Maat,
staatssecretaris
Postbus 20701
2500 ES 's-GRAVENHAGE

Assen, 8 mei 2024

Ons kenmerk 19/1.1/2024000694

Behandeld door de heer en mevrouw

Onderwerp: Reactie op de voorgenomen plannen in het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) voor Groningen Airport Eelde (GAE)

Geachte heer Van der Maat,

Op 18 december 2023 heeft uw Ministerraad de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het Nationale Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) vrijgegeven voor inspraak. In reactie hierop heeft de provincie Drenthe een zienswijze ingediend. Op maandag 8 april 2024 hebt u in een overleg de voor Drenthe belangrijkste onderwerpen nader toegelicht en een aantal behoeften waarover inmiddels meer duidelijkheid is nader gespecificeerd. Bij dit bestuurlijk overleg waren commissaris van de Koning, mevrouw J. Klijnsma en gedeputeerden, mevrouw W. Meeuwissen en mevrouw Y. Turenhout aanwezig.

Tijdens dit overleg op 8 april 2024 hebt u zich uiterst transparant getoond over het proces en over de nadere invullingen van de behoeften uit het NPRD. Dat waarderen wij ten zeerste. U gaf in het overleg aan dat een aantal behoeften uit de NRD inmiddels concreter zijn uitgewerkt. U bood ons tevens de mogelijkheid om een no-go ruimtevrager uiterlijk half mei aan te geven. Van deze gelegenheid willen wij graag gebruik maken.

Met deze brief geven wij een duidelijke no-go aan als het gaat om Groningen Airport Eelde (GAE) als jachtvliegtuiglocatie, dan wel als reservefunctie van jachtvliegtuiglocatie. Hieronder geven wij onze overwegingen in dezen weer.

Geluidhinder/leefomgeving

In uw toelichting op 8 april 2024 gaf u aan dat ten aanzien van het vliegen met jachtvliegtuigen rekening gehouden moet worden met een hinderafstand van ca. 15 km. Wij wijzen u erop dat binnen een straal van 15 km de kernen liggen van Groningen, Assen, Roden, Leek, Norg, Hoogezand met ca. 450.000 inwoners. En daarmee dus een te verwachten duidelijke impact heeft (qua geluidsoverlast) op de woonomgeving.

Bovendien liggen op nog geen 300 m van het vliegveld de bebouwde kommen van Eelde en Yde. Voor bewoners van deze kernen en de omgeving daarvan is de te verwachten overlast nog vele malen groter.

Uiteraard moet er nog inzicht komen in de mogelijke (negatieve) milieu- en gezondheidseffecten en de gevolgen voor de leefomgevingskwaliteit en de bijbehorende omgevingswaarden.

Natuur, stikstof toename en PAS-melders

Drenthe kent vele (waardevolle) natuurgebieden. In onze provincie zijn maar liefst 14 Natura 2000(N2000)-gebieden waarvan 12 stikstofgevoelig. Drie N2000-gebieden zijn ernstig overbelast. Daarmee bedoelen wij dat zelfs wanneer wij onze inspanningen halen om tot grote reductie van stikstof in Drenthe te komen, in deze gebieden de stikstofdepositie nog steeds niet onder de gewenste waarde komt. Onder die laatste categorie valt onder andere ook het Fochteloërveen dat op ca. 13 km afstand is gelegen van GAE. Drenthe kent bovendien een grote groep PAS-melders (120 bedrijven) die nog steeds zonder de juiste wettelijke toestemming moeten opereren waardoor zij in langdurige onzekerheid zitten. Er is voor hen geen oplossing in het vooruitzicht, ondanks de belofte van het Rijk dat dit voor hen opgelost zou worden. Dit heeft te maken met het feit dat er té weinig stikstofruimte is. Iedere nieuwe activiteit die meer stikstofemissies veroorzaakt, brengt een oplossing voor de PAS-melders verder uit zicht. Als provincie kunnen wij daarom een dergelijk voornemen van Defensie niet uitleggen aan onze inwoners en ondernemers.

Verdeling nationale lusten en lasten

Het toewijzen van extra jachtvliegtuigen aan GAE levert opnieuw een extra belasting op voor Groningse en Drentse gemeenten. Een gevoelig punt voor de inwoners in dit gebied, omdat dit deel uitmaakt van de regio waarvan de belangen van de inwoners bij de aardgaswinning in de afgelopen decennia structureel genegeerd zijn (rapport enquêtecommissie 'Groningers boven gas').

Zoals wij reeds in ons NOVEX Ruimtelijk Voorstel (30 januari 2024) hebben uiteengezet, verdienen bewoners in dit gebied concreet perspectief op een meer welvarende toekomst in een regio die zijn eigen identiteit behoudt en waar het fijn wonen, werken en recreëren is. Hierover zijn wij met het Rijk in overleg op welke wijze dit kan worden behaald. Het aanwijzen van GAE als (reserve)jachtvliegtuiglocatie past absoluut niet in dit beeld.

Eerdere toezeggingen in het kader van Programma Luchtruimherziening

In het Programma Luchtruimherziening is toegezegd dat de gebruiksmogelijkheden van GAE niet zullen veranderen. Hierin is aangegeven dat de bestaande en toekomstige gebruiksmogelijkheden van GAE niet zullen worden beperkt door de uitbreiding van het noordelijk oefengebied boven de 2 km hoogte. Bovendien is toegezegd dat GAE zal niet worden gebruikt als uitwijkluchthaven voor de F-35. Defensie heeft eerder aangegeven niet van plan te zijn om GAE te gebruiken voor de (permanente) stationering van grote bemande of onbemande vliegtuigen of helikopters. Wel zal er, net als nu, incidenteel gebruik van militaire helikopters en transportvliegtuigen mogelijk blijven. Niet alleen militaire vliegbewegingen in het uit te breiden militair oefengebied boven Drenthe heeft invloed op de leefomgeving.

Wij doen al veel in Drenthe

Drenthe heeft al meerdere defensieactiviteiten zoals twee kazernes, diverse munitie-depots, twee laagvliegzones voor helikopters en een laagvliegroute voor jachtvliegtuigen. Wij willen absoluut constructief bijdragen aan de benodigde uitbreiding/intensivering van defensieactiviteiten. En wij zien zoals in onze zienswijze aangegeven, ook interessante koppelkansen met diverse defensieactiviteiten.

Wij gaan ervan uit dat eventueel medegebruik van GAE voor jachtvliegtuigen geen onderdeel meer is van het MER-onderzoek voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

